

Spis treści

WPROWADZENIE DO CYKLU MONOGRAFII „Obrót powszechny i gospodarczy – problemy prawne i rynkowe”	13
WSTĘP (Iwona Ramus, Bogdan Rutkowski)	18

Część I

WYBRANE PROBLEMY PRAWA PODATKOWEGO OGÓLNEGO

ROZDZIAŁ 1: <i>Ciężar dowodzenia w prawie podatkowym</i> (Adam Nita)	23
1. Wstęp	23
2. Orzecznicze i doktrynalne koncepcje nakładania ciężaru dowodu na stronę postępowania podatkowego	23
3. Organ podatkowy jako podmiot obciążony powinnością dowodzenia	30
ROZDZIAŁ 2: <i>Obejście prawa podatkowego – zarys regulacji</i> (Mariusz Macudziński)	36
1. Wstęp	36
2. Charakterystyka i znaczenie pojęcia – definicje	37
3. Klauzula <i>In fraudem tributum legis</i> , sens regulacji, rola organów podatkowych	44
4. Wnioski	55
ROZDZIAŁ 3: <i>Instytucje finansowe jako źródło informacji organów podatkowych</i> (Bogdan Rutkowski)	58
1. Wstęp	58
2. Finansowa tajemnica zawodowa	59
3. Organy podatkowe	63
4. Uprawnienia i kompetencje organów podatkowych związane z żądaniem udzielenia informacji przez instytucje finansowe w oparciu o art. 82 o.p.	66

5. Art. 182–185 o.p. jako podstawa żądania informacji przez organy podatkowe od instytucji finansowych	70
6. Informacje instytucji finansowych w trakcie czynności sprawdzających	76
7. Instrumenty ochrony informacji otrzymanych od instytucji finansowych	77
8. Wnioski	79

ROZDZIAŁ 4: *Normatywne uwarunkowania ponoszenia*

<i>odpowiedzialności przez osoby trzecie w prawie podatkowym na przykładzie odpowiedzialności za zobowiązania spółce</i> (Paweł Marek Woroniecki)	82
1. Wstęp	82
2. Kategorie należności objętych odpowiedzialnością podatkową osób trzecich oraz sposób rozstrzygania o niej	83
3. Podmioty odpowiedzialne i szczegółowe warunki ich odpowiedzialności za należności podatkowe spółek wymienionych w art. 115 O.p.	86
4. Odpowiedzialność za należności podatkowe pozostałych spółek ...	90
5. Pozostałe (wspólne) uwarunkowania ponoszenia odpowiedzialności za należności podatkowe spółek	96
6. Wnioski	97

ROZDZIAŁ 5: *Sprzeciw przedsiębiorcy na czynności kontrolne.*

<i>Uwagi de lege lata i de lege ferenda</i> (Małgorzata Futera)	100
1. Wstęp	100
2. Charakter i istota kontroli oraz nadzoru	102
3. Regulacje prawne dotyczące instytucji sprzeciwu w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej	104
4. Sprzeciw jako środek ochrony praw kontrolowanego przedsiębiorcy i spór o charakter procesowy sprzeciwu	108
5. Zarzuty w odniesieniu do instytucji sprzeciwu i jej skuteczności. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	111
6. Wnioski	115

ROZDZIAŁ 6: *Zmiany w regulacji ogólnych interpretacji prawa*

<i>podatkowego</i> (Kamil Kruszewski)	119
1. Wstęp	119
2. Istota i funkcje interpretacji ogólnych	120
3. Zakres dokonanych zmian	122

3.1. Wprowadzenie	122
3.2. Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o wydanie interpretacji ogólnej	123
3.3. Treść wniosku	125
3.4. Tryb zaskarżania	130
4. Poprawność legislacyjna dokonanych zmian	131
5. Wnioski	134

Część 2

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG – WYBRANE ASPEKTY

ROZDZIAŁ 7: <i>Gmina jako podatnik podatku od towarów i usług – podmiot mający prawo do odliczenia podatku naliczonego</i> (Adam Bartosiewicz)	139
1. Prawo do odliczenia podatku naliczonego w jednostkach samorządu terytorialnego oraz gminnych jednostkach organizacyjnych	139
2. Status podatnika	139
3. Podatnikiem – gmina czy urząd gminy?	143
4. Samorządowe jednostki organizacyjne jako odrębni podatnicy podatku od towarów i usług	145
5. Samorządowe jednostki budżetowe a kwestia podmiotowości w podatku od towarów i usług	147
6. Czynności gminy jako organu władzy publicznej a obrót w świetle u.p.t.u.	149
7. Prawo do odliczenia – związek ze sprzedażą opodatkowaną	152
8. Problem odliczeń częściowych – liczenie struktury a „obróć” niepodlegający podatkowi od towarów i usług	152
9. Problem odliczeń częściowych od wytworzenia (zakupu) budowli i budynków – odliczenia częściowe	157
10. Zakupy (w których zawarty jest podatek naliczony) sfinansowane z dotacji	160
ROZDZIAŁ 8: <i>Ewolucja instytucji „ulgi na złe długi” w ustawie o podatku od towarów i usług w aspekcie przepisów wspólnotowych</i> (Anna Maria Kolasa)	163
1. Wstęp	163
2. Istota „złego długu” w prawie podatkowym	163
3. „Ulga na złe długi” w odniesieniu do zasad konstrukcyjnych wspólnotowego systemu VAT	165

4. Funkcjonowanie „ulgi na złe długi” w ustawie o podatku od towarów i usług	169
4.1. Mechanizm korekty z tytułu „złych długów”	169
4.2. Warunki skorzystania z „ulgi na złe długi”	169
5. Wnioski	175
 ROZDZIAŁ 9: <i>Zastosowanie klauzuli dobrej wiary w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie podatku VAT. Wybrane zagadnienia</i> (Paweł Mikuła)	
1. Wstęp	178
2. Pojęcie dobrej wiary w prawie prywatnym – wybrane zagadnienia	182
3. Analiza wybranych orzeczeń Trybunału dotyczących dobrej wiary w opodatkowaniu VAT	185
3.1. Wyrok w sprawie Optigen z 2006 r.	185
3.2. Wyrok w sprawie Axel Kittel z 2006 r.	187
3.3. Wyrok w sprawie Teleos z 2007 r.	190
3.4. Wyrok w sprawie Netto Supermarkt z 2008 r.	192
3.5. Wyrok w sprawie Mahageben z 2012 r.	194
3.6. Wyrok w sprawie R. z 2010 r.	195
3.7. Inne wyroki	197
4. Podsumowanie z orzecznictwa Trybunału	198
5. Wnioski	200
 ROZDZIAŁ 10: <i>Dysfunkcyjność ekonomiczna podatku od wartości dodanej w transakcjach wewnątrzwspólnotowych Unii Europejskiej</i> (Jacek Adam Pastuszka)	
1. Wstęp	202
2. Ocena systemu VAT	204
3. Propozycje zmian	211
4. Wnioski	217
 ROZDZIAŁ 11: <i>Przesłanki i warunki rozliczania podatku od towarów i usług przez gminy a kwalifikowalność podatku VAT w projektach unijnych</i> (Stanisław Sarzyński)	
1. Wstęp	220
2. Przesłanki opodatkowania czynności wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego	222
3. Powody rozliczania podatku od towarów i usług przez gminę ...	223

4. Warunki rozliczania podatku od towarów i usług przez gminę . . .	224
5. Czynności opodatkowane wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne	230
6. Warianty rozliczeń podatku od towarów i usług przez gminę	236
7. Kwalifikowalność podatku VAT	238
8. Wpływ uchwały siedmiu sędziów NSA z 24 czerwca 2013 roku na ocenę kwalifikowalności podatku VAT	243
9. Wnioski	245

Część 3

WYBRANE ASPEKTY OPODATKOWANIA DOCHODÓW OSÓB FIZYCZNYCH I PRAWNYCH

ROZDZIAŁ 12: <i>„Ulga meldunkowa” w podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości a zasada równości wobec prawa – uwagi w zakresie konstytucyjności przepisów ustawy podatkowej</i> (Leszek Bielecki)	251
1. Zasada równości – kwestie zasadnicze	251
2. Opodatkowanie odpłatnego zbycia nieruchomości nabytych lub wybudowanych do 31 grudnia 2006 r.	256
3. Opodatkowanie odpłatnego zbycia nieruchomości nabytych lub wybudowanych w okresie od 1 stycznia 2009 r.	257
4. Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości w zakresie „ulgi meldunkowej” (2007–2008)	259
5. Konstytucyjność przepisów ustawy podatkowej – próba analizy	262
6. Wnioski	265

ROZDZIAŁ 13: <i>Opodatkowanie dochodów z nieujawnionych źródeł przychodów w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2013 roku</i> (Iwona Biernat-Baran)	269
1. Wstęp	269
2. Charakterystyka instytucji opodatkowania dochodów nieujawnionych	270
3. Sentencja wyroku Trybunału Konstytucyjnego	272
4. Omówienie rozstrzygnięcia i uzasadnienia Trybunału Konstytucyjnego	273
5. Konsekwencje wyroku Trybunału Konstytucyjnego	276

ROZDZIAŁ 14: Ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych a możliwość skorzystania z nich przez podatników o różnym statusie materialnym (Magdalena Górską)	288
1. Wstęp	288
2. Pojęcie ulgi	288
3. Cele ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych	290
4. Konstrukcja ulg	292
5. Nieefektywność ulg podatkowych	296
6. Wnioski	300
ROZDZIAŁ 15: Rozliczenie straty zakładu zagranicznego przez podmiot krajowy. Przyczynek do badań nad wykładnią prounijną (Patrik Prus)	303
1. Wstęp	303
2. Wykładnia prounijna	304
3. Swobody traktatowe	307
4. Pojęcie zakładu zagranicznego na gruncie Modelu Konwencji OECD oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	309
5. Rozliczenie straty zakładu zagranicznego na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	311
6. Rozliczenie straty zakładu zagranicznego w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE	313
7. Rozliczenie straty zakładu zagranicznego w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych	317
8. Wnioski	319

Część 4

PODATKI SAMORZĄDOWE – WYBRANE PROBLEMY

ROZDZIAŁ 16: Działalność gospodarcza jako determinanta podatku od nieruchomości (Andrzej Gorgol)	325
1. Wstęp	325
2. Definiowanie działalności gospodarczej na potrzeby stosowania prawa podatkowego	326
3. Definicja działalności gospodarczej sformułowana dla celów stosowania podatków i opłat lokalnych	329
4. Działalność gospodarcza według przepisów publicznego prawa gospodarczego	334
5. Podatkowa kwalifikacja prowadzenia działalności gospodarczej przez podatnika podatku od nieruchomości z wykorzystaniem nieruchomości lub obiektów budowlanych	339
6. Wnioski	344

ROZDZIAŁ 17: Zwolnienie od podatku od środków transportowych pojazdów samochodowych i przyczep przeznaczonych do nauki jazdy (Rafał Bucholski)	348
1. Wstęp	348
2. Pojazd specjalny w orzecznictwie sądów administracyjnych	350
3. Ustalanie stanu faktycznego w sprawach opodatkowania pojazdów przeznaczonych do nauki jazdy	358
4. Podatkowoprawna wykładnia pojęcia „pojazd specjalny”	361
5. Wnioski	367
ROZDZIAŁ 18: Określenie wartości rynkowej rzeczy i praw majątkowych z uwzględnieniem opinii biegłego w podatkach lokalnych (Ireneusz Nowak)	373
1. Wstęp	373
2. Status biegłego w prawie podatkowym	374
3. Powołanie biegłego	376
4. Biegły a podatki lokalne	378
5. Zasada swobodnej oceny dowodów a opinia biegłego	382
6. Wnioski	386
ROZDZIAŁ 19: Samorządowe kolegium odwoławcze jako szczególny organ podatkowy – wybrane zagadnienia (Maciej Pikula)	390
1. Wstęp	390
2. Charakter prawny i pozycja ustrojowa samorządowego kolegium odwoławczego	391
3. Model orzekania samorządowego kolegium odwoławczego	394
4. Samorządowe kolegium odwoławcze jako podatkowy organ odwoławczy	397
5. Wnioski	402
ROZDZIAŁ 20: Sankcyjna stawka w podatku od czynności cywilnoprawnych oraz w podatku od spadków i darowizn (Beata Stępień-Świderek)	405
1. Wstęp	405
2. Stawka sankcyjna a instytucja przedawnienia w prawie podatkowym	407
3. Stosowanie sankcyjnej stawki w podatku od czynności cywilnoprawnych	412

4. Stosowanie sankcyjnej stawki w podatku od spadków i darowizn	421
5. Wnioski	426
ZAKOŃCZENIE (Iwona Ramus, Bogdan Rutkowski)	431
BIBLIOGRAFIA	436